CIVINET
CIVITAS City Networks
ČESKÁ A SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Zpravodaj

květen 2014

NULTÉ ČÍSLO ZPRAVODAJE

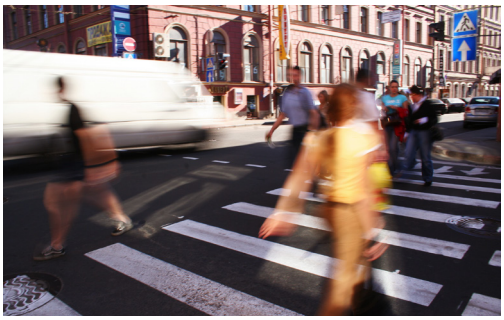

Úvodní slovo

Tento zpravodaj slouží k informování měst a obcí o aktivitách nově vznikající sítě měst a obcí a dopravních odborníků „CIVINET Česká a Slovenská republika“ (dále CIVINET). Tato nezisková organizace má ambici zpřístupnit zkušenosti evropské iniciativy CIVITAS a stát se zastřešující organizací na území České a Slovenské republiky v oblasti udržitelné mobility a jejího plánování včetně zprostředkování komunikace mezi místní úrovní (městy a obcemi) a národní a evropskou úrovní.

CIVINET nabízí výměnu zkušeností mezi městy, vzdělávací akce, pravidelné informace vydávané v elektronickém zpravodaji, diskuse v rámci tematických skupin, přenos dobrých zkušeností a praxe z Evropy a možnosti dalších výměn a kontaktů s ostatními zapojenými českými i evropskými městy.

Jako nosné téma CIVINET Česká a Slovenská republika na první rok jeho fungování bylo po diskusi s městy vybráno integrované plánování dopravy a tvorba tzv. integrovaných plánů udržitelné městské mobility (ang. SUMP). Tento integrovaný a moderní přístup k plánování udržitelné mobility pomáhá obcím koncepčně řešit problémy s dopravou a plánováním jejich rozvoje.

Předkládaný elektronický zpravodaj je „nulté“ číslo. Naším cílem je informovat zástupce měst a obcí o této iniciativě, poskytnout jim užitečné informace v oblasti udržitelné mobility a nabídnout jim možnost podílet se nabídce a profilování této sítě měst. První řádné číslo (pouze v elektronické podobě) vyjde v létě 2014 a další čísla poté ve čtvrtletním intervalu.

Příjemné čtení se spoustou užitečných informací Vám přeje

Tým sekretariátu CIVINET Česká a Slovenská republika

CIVINET – co je to?

CIVINET Česká a Slovenská republika, spolu s dalšími evropskými sítěmi CIVINET (CIVINET frankofonní, CIVINET německy mluvící, CIVINET italský atd.) jsou založeny s cílem podpořit udržitelnou mobilitu a efektivní řešení v dopravě a propagovat dobré příklady všech forem udržitelné mobility.

CIVINET je sítí sdružující města, protože právě města se potýkají s negativními dopady z dopravy, jako jsou dopravní zácpy, nehody, emise či hluk, přičemž mohou podstatnou měrou ovlivnit jejich snižování. Města hrají hlavní roli v ekonomickém růstu a rozvoji, jsou místem, kde jsou soustředěny služby, obchod, kultura, průmysl a další funkce, a k tomu všemu zajišťují příslušnou dopravní infrastrukturu. Města se rozvíjejí a rostou. S tím je spojeno také množství územních problémů na různých úrovních, zejména ve vztahu mezi městy a jejich periferiemi nebo mezi městy a vyššími celky.

Doprava a mobilita odrážejí všechny tyto aktivity a s nimi spojenou dualitu ekonomického rozvoje a limitů životního prostředí. Postupně narůstá poptávka po mobilitě a jsou kladeny vyšší nároky na zásobování a dopravní nabídku.To vše má vliv na zábor městského prostoru pro dopravní infrastrukturu a mj. na dopravní chování obyvatel.

Města EU, ČR nevyjímaje, tedy čelí poměrně složité situaci spojené s nárůstem individuální automobilové dopravy a nákladní dopravy. Hledají vyvážená opatření, která by pomohla plánovat dopravu v souladu s územními možnostmi a v reálných finančních objemech, a to vše s hlavním cílem: snížit negativní dopady z dopravy.

Mnohá evropská města se průřezově zaměřují na boj s klimatickými změnami a čistotu ovzduší, a za tímto účelem přijímají integrovaná opatření v různých oblastech. Doprava má v této oblasti svůj podíl, ideálně by tedy měla být plánována v synergii s dalšími sektory, jako je energetika, ekonomický rozvoj (průmysl a podnikání), územní plánování apod., aby účinek hledaných řešení byl co nejvyšší.

Obsah

Strana 1:
Úvodní slovo, CIVINET - co je to?
Strana 2:
CIVINET - co je to? (pokračování)
Strana 3:
Přínosy a služby pro členy CIVINET, Novinky: Čisté městské autobusy – Politické stanovisko CIVITAS
Strana 4:
Jak se stát členem CIVINET, Události v květnu a červnu 2014
Strana 5:
Události v květnu a červnu 2014
Kontakty

Je jisté, že dopravu v území nelze řešit jen uspokojováním poptávky, praxe nejen z českých měst nám ukazuje, že v tomto směru jsme už teď limitováni. Ve městech už není dostatek místa na budování nových parkovacích míst, vznikají značné dopravní zácpy apod. Je třeba sáhnout k vyváženému mixu opatření, která povedou k udržitelnému využití dopravy, a to s maximálním důrazem na využití alternativ k individuální automobilové dopravě, řízení mobility a dopravních proudů.

CIVINET Česká a Slovenská republika se zaměřuje na koncepce, které nabízejí modelová integrovaná řešení s vazbou na podmínky měst v České republice. Rozvíjí a nabízí klíčové téma integrovaného plánování dopravy ve městech: plány udržitelné městské mobility.

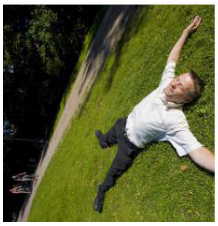
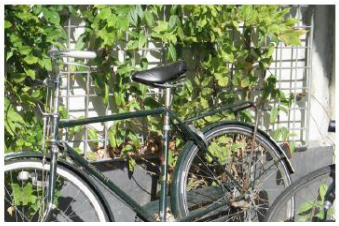

CIVITAS, CIVINET a nové možnosti spolupráce

Síť CIVINET Česká a Slovenská republika je postavena na základech iniciativy CIVITAS, která už více než deset let podporuje evropská města v realizaci užitečných opatření ve všech oblastech udržitelné dopravy. Evropská komise prostřednictvím tohoto programu podporuje šíření inovativních opatření a také výměnu zkušeností mezi městy EU. Konkrétně od roku 2002 poskytla finanční a organizační podporu více než 60 evropským městům při realizaci více než 800 opatření za 120 mil. eur. Z fondů CIVITAS byla dosud podpořena dopravní řešení i ve třech českých městech – Praze, Ústí nad Labem a Brně. Pro bližší informace navštivte webové stránky www.civitas.eu.

Všechna města, která jsou zapojena do sítě CIVINET Česká a Slovenská republika, mají možnost využívat bohaté databáze projektů CIVITAS a inspirovat se řešeními z měst CIVITAS, která jsou často poměrně snadno přenositelná i do podmínek jiných měst.

Síť CIVINET Česká a Slovenská republika se soustředí také na nabídku spolupráce a využití dostupných finančních zdrojů pro realizaci projektů k udržitelné mobilitě. K tomu bude několik příležitostí v rámci evropských programů, zejména v nadcházející výzvě další vlny programu CIVITAS. Praktické informace budou včas sděleny členským městům sítě, která mohou aktivně vstoupit do nových konsorcií a získat tak financování na udržitelná dopravní řešení.

CIVINET Česká a Slovenská republika má sousedy a partnery

Síť CIVINET v České republice a na Slovensku ve svých aktivitách ve Střední Evropě není sama, obdobná síť vzniká také u našich sousedů – v Polsku, v Německu a v nedalekém Maďarsku. Z nových členských zemí je zakládána také síť CIVINET Slovinsko a Chorvatsko. Vedle zmíněných sítí existuje ještě dalších pět sítí: CIVINET pro frankofonní oblast, CIVINET Velká Británie a Irsko, CIVINET Itálie, CIVINET Španělsko a Portugalsko, CIVINET Nizozemsko a Flandry.

Náplň všech sítí CIVINET je tvořena se stejným cílem: zajistit městům dostatečné zázemí pro prosazování a realizaci udržitelné mobility a s ní spojená rámcová opatření. Jednotlivé sítě mezi sebou spolupracují jak na evropské úrovni (výměna know-how v tématech CIVITAS, viz níže okruhy tematických skupin a spolupráce na projektech), tak i na úrovni místních výměn (např. exkurze a stáže pro získání informací o systémových řešeních a konkrétních opatřeních). CIVINET Česká a Slovenská republika bude ve velké míře využívat i těchto příležitostí.

Jaké aktivity CIVINET ČR a SR nabízí pro své členy?

Aktivit je celá řada, patří mezi ně:

- pravidelné setkávání členů sítě a tematických skupin (skupin specialistů) v těchto oblastech:
  - integrované dopravní plánování,
  - řízení poptávky po dopravě a parkování,
  - veřejná hromadná doprava,
  - pěší a cyklistická doprava,
  - čistá vozidla a paliva,
  - logistika a přeprava zboží,
- možnost podílet se na aktivitách tematických skupin v mezinárodním prostředí CIVINET,
- vydávání elektronického zpravodaje (čtvrtletník) v českém/slovenském jazyce pro členy, internetový portál, materiály v tištěné i elektronické podobě s příklady dobrých řešení, k výměně zkušeností z různých oblastí dotýkajících se udržitelné mobility,
- vzdělávací aktivity (kurzy, semináře, konference),
- šíření a zveřejňování metodik a návodů,
- možnost účasti ve výběrovém řízení na malé interní granty na podporu projektů udržitelné mobility po dobu prvních tří let existence sítě,
- aktuální náhled do evropských politik, legislativních a jiných rámců, které udržitelnou mobilitu podporují z úrovně EU.,
- možnosti zapojení do evropských programů a projektových konsorcií,
- stáže a výměnné pobyty k vybraným tématům („dovoz i vývoz" řešení).

-rj-

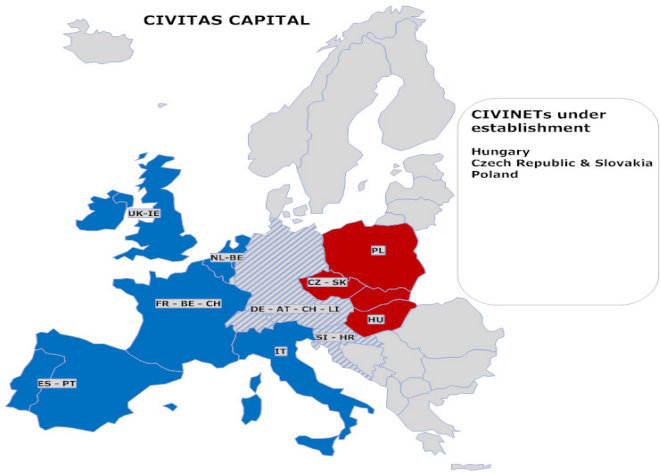

Mapa lokálních sítí CIVINET

Přínosy a služby pro členy CIVINET

Členství v CIVINET Česká a Slovenská republika s sebou přináší:

- pravidelné informování o akcích, novinkách a zkušenostech v oblasti udržitelné městské mobility,
- účast ve spolku měst a obcí podporovaném Evropskou komisí,
- kontakty na podobně udržitelně smýšlející města z celé EU,
- přístup k nejnovějším informacím z oblasti udržitelné mobility z měst z celé EU,
- přístup k finančním fondům a další podpoře z programu CIVITAS (www.civitas.eu),
- inspirace a výměna zkušeností,
- podpora při přípravě Plánů udržitelné mobility a integrovaném plánování udržitelné mobility,
- medializaci členů CIVINET a jejich aktivit v oblasti udržitelné mobility a integrovaného dopravního plánování,
- účast na vzdělávacích aktivitách,
- možnosti výměn a stáží v zahraničí,
- možnosti propagovat vlastní aktivity členských měst a obcí v oblasti udržitelné dopravy.

Novinky: Čisté městské autobusy – Politické stanovisko CIVITAS

Projekt CIVITAS WIKI vydal na základě zkušeností měst CIVITAS v únoru 2014 politické stanovisko: „Chytrá volba pro vaše město: Čisté autobusy pro vaše město".

Toto stanovisko se vyjadřuje k hlavním technologiím používaným v autobusové dopravě. Nejprve analyzuje stávající dostupné technologie a poté formuluje doporučení:

- *Naftové autobusy:* v současné době představují nejlevnější alternativu. Díky normám EURO VI, které budou závazné od roku 2014, budou také emitovat velmi nízké množství znečišťujících látek a skleníkových plynů.
- *Autobusy na zemní plyn:* jsou již běžně dostupné, ale náklady na jejich pořízení jsou vyšší. S tím, jak budou naftové autobusy splňovat normy EURO VI, se bude stávající výhoda CNG autobusů spojená s nižšími emisemi snižovat.
- *Autobusy na biopaliva:* jejich náklady jsou podobné jako u klasických naftových autobusů. Emise znečišťujících látek závisí na konkrétním typu a směsném podílu biosložky a procesu její výroby. Se zavedením technologií EURO VI se budou rozdíly mezi autobusy na biopaliva a naftu snižovat.
- *Naftové a plynové hybridní autobusy:* snižují emise znečišťujících látek a skleníkových plynů o cca 20 %, jsou však spojeny s vyššími náklady, které se ale mohou časem snižovat.
- *Plně elektrické autobusy:* jsou již komerčně běžně dostupné, stále se ale řeší délka dojezdu a náklady na baterie. Pokud již má město síť trolejbusů, mělo by širší využití těchto autobusů určitě zvážit.
- *Autobusy na vodíkové palivové články:* jsou považovány za slibnou alternativu, ale jejich výroba je stále v experimentálním stádiu. Náklady na nákup prototypů jsou velmi vysoké. Jak pro elektrické autobusy, tak pro autobusy na vodíkové palivové články jsou nezbytné vysoké investiční náklady do infrastruktury.

Zavedení čistších autobusů může přispět k implementaci evropských cílů několika způsoby. V delším období a v souladu s cíli EU do 2050 (zcela přestat užívat v městských oblastech vozidla na konvenční konvenční paliva) jsou nejslibnější plně elektrické autobusy a možná také autobusy na vodíkové palivové články. Pyšní se vysokou energetickou efektivitou v kombinaci s možností použití obnovitelné (sluneční nebo větrné) energie. Plný rozvoj těchto technologií bude trvat několik dekád, proto je důležité začít sbírat zkušenosti v této oblasti pomocí pilotních demonstračních projektů co nejdříve.

Pokud finanční zdroje dovolí, měla by se města a operátoři hromadné dopravy zaměřit na zůsoby dopravy bez emisí nebo scénář tomuto blízký. Se zohledněním současné ekonomické a finanční krize reprezentují nejnovější konvenční dieslové autobusy (EURO VI) a jejich hybridní modely také velmi dobrou volbu.

Jak se stát členem CIVINET

Žádost o členství je podmíněna zasláním:

- vyplněné přihlášky,
- deklarace zájmu stát se členem CIVINET na hlavičkovém papíru subjektu žádajícího o členství,
- dalších dokladů prokazujících rozhodnutí a oprávněnost rozhodnutí příslušného orgánu žadatele stát se členem CIVINET (v případě obcí/měst výpis usnesení rady nebo zastupitelstva o pověření osoby zastupovat město/obci a výpis usnesení rady nebo zastupitelstva o schválení podání žádosti o členství)

na sekretariát CIVINET (Sekretariát CIVINET, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno) a elektronicky na e-mailové adresy **radomira.jordova@cdv.cz** a **hana.bruhova@cdv.cz**.

Rozlišujeme dva typy členství:

- **Řádné členství** s právem hlasování mohou získat místní samosprávné autority z České a Slovenské republiky, které mají zájem a jsou schopny se zapojit do Iniciativy CIVITAS.
- **Přidružené členství** je otevřeno asociacím, výzkumným centrům, univerzitám a dalším organizacím, které mají odborný zájem o udržitelnou městskou dopravu.

Události v květnu a červnu 2014

Události v ČR a SR:

Seminář a konference „Smart cities“:

3. - 4. 6. 2014, Brno, Univerzitní kino Scala a vila Tugendhat.

Program dostupný zde http://www.scmagazine.cz/konference/1

Odborný seminář „Chytrá slovenská a česká města“:

24. - 25. 6. 2014 (předpokládaný termín), Žilina.

Více informací zde:

http://www.chytremesta.sk/index.php/cz/seminare/registracia

Odborný seminář Plán udržitelné městské mobility – Integrované plánování, možnosti a přínos:

26. 6. 2014, Praha.

Více informací zde www.cdv.cz

Setkání zakládajících členů CIVINET Česká a Slovenská republika:

Konec června/červenec 2014 (přesný termín bude upřesněn co nejdříve), Praha

Informace budou umístěny na www.cdv.cz a http://www.civitas.eu/civinet/civinet-czech-and-slovak-republics

Pokud Vaše město má zájem stát se (zakládajícím) členem CIVINET či se zúčastnit totoho setkání, prosíme kontaktujte nás na emailu: radomira.jordova@cdv.cz nebo hana.bruhova@cdv.cz.

Události CIVINET v Evropě:

Plánování pro žijící město: První mezinárodní konference na plány udržitelné městské mobility

Sopot, Polsko, 12. - 13. 6. 2014

Plán udržitelné městské mobility (SUMP) je strategickým plánem, který by měl vést k uspokojení dopravních potřeb obyvatel a obchodu ve městech a jejich okolí tak, aby se zvyšovala kvalita života v městských oblastech. Koncept SUMP se v posledních letech výrazně rozvíjí a řada evropských měst jej začínají využívat ve své každodenní praxi.

Tato konference je první svého druhu. Nabízí odborníkům na dopravní a územní plánování a udržitelnou mobilitu příležitost dozvědět se o nejnovějším vývoji v oblasti SUMP, řadu seminářů na vybraná témata dopravního plánování a také diskutovat, co mohou evropské projekty nabídnout městům a krajům.

Mezi témata, která budou na konferenci projednávána, patří mimo jiné zapojování veřejnosti, procesy auditu politik, hodnocení dopadů SUMP, integrace sektorů, integrace dopravních forem a prostředků, plánování udržitelné mobility ve městech s méně než 100 tis. obyvatel.

Více informací najdete na http://eltis.org/1st_european_conference_on_sump.html. Konferenčním jazykem bude angličtina. Účast je zdarma.

Aktivity evropské sítě CIVINET a CIVITAS a ostatních evropských institucí:

International Transport Forum 2014 - Transport for a Changing World

21. 5. 2014 – 23. 5. 2014, Lipsko, Německo

http://www.civitas.eu/content/international-transport-forum-2014-transport-changing-world

REAL CORP 2014: Plan it smart: Clever solutions for smart cities

21. 05. 2014 – 23. 5. 2014, Vídeň, Rakousko

http://www.civitas.eu/content/real-corp-2014

CIVITAS studijní cesta do Tallinnu (systém hromadné dopravy zdarma)

22. 5. 2014 – 23. 5. 2014, Tallinn, Estonsko

http://www.civitas.eu/content/civitas-study-tour-tallinn

Cities for Mobility International Congress 2014

1.6. 2014 – 3. 6. 2014, Stuttgart, Německo

http://www.civitas.eu/content/cities-mobility-international-congress-2014

CIVITAS studijní cesta do Vitoria-Gasteiz

19. 6. 2014 – 20. 6. 2014, Vitoria – Gasteiz, Španělsko

http://www.civitas.eu/content/civitas-study-tour-vitoria-gasteiz

Kontakty

Sekretariát CIVINET

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
Líšeňská 33a
636 00 Brno

e-mail: radomira.jordova@cdv.cz
hana.bruhova@cdv.cz

Více informací o CIVINET vč. přihlášky do CIVINET a deklarace zájmu o členství je k dispozici na internetových stránkách **www.cdv.cz** nebo **http://www.civitas.eu/civinet/civinet-czech-and-slovak-republics**.

O zpravodaji CIVINET Česká a Slovenská republika

Tento elektronický čtvrtletník slouží k informování všech zájemců o udržitelnou městskou mobilitu. Nabízí informace o vývoji v oblasti udržitelné mobility, o iniciativě CIVITAS a politikách Evropské komise. Příspěvky pochází od členů a sekretariátu CIVINET Česká a Slovenská republika a dalších evropských sítí CIVINET.

Poděkování

Tato publikace vznikla v rámci evropského projektu CAPITAL, který je financovaný ze 7. Rámcového programu EU pro výzkum a technologický rozvoj.

Názory prezentované v této publikaci jsou názory autorů a nemusí nutně odrážet pohledy Evropské komise nebo projektu CAPITAL.

CENTRUM DOPRAVNÍHO VÝZKUMU

CIVITAS Cleaner and better transport in cities CAPITAL

THE CIVITAS INITIATIVE IS CO-FINANCED BY THE EUROPEAN UNION

SEVENTH FRAMEWORK PROGRAMME

Supported by INTELLIGENT ENERGY EUROPE

CIVINET CIVITAS City Networks ČESKÁ A SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Zpravodaj - květen 2014